บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง ศูนย์กลาง และศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ: แนวทางและการวางผังศูนย์กลาง และการออกแบบอาคารเบื้องต้น เมืองท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ สามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบอาคาร มีรูปแบบการวิจัย 4 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ พัฒนาการการออกแบบศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ การวางผังเบื้องต้นศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติสุวรรณภูมิ การออกแบบเบื้องต้นศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติสุวรรณภูมิ และการประเมินความเหมาะสมในการวางผังและการออกแบบเบื้องต้นจากเชี่ยวชาญ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกต การรวบรวมเอกสารข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นใช้วิธีทางสถิติอย่างง่าย การวางผังเชิงบูรณาการด้านผังเมืองและวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมิน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อให้สามารถได้แนวทางในการออกแบบศูนย์กลาง และศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของโครงการและสามารถเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นให้กับภาครัฐ ภาคเอกชน หรือผู้ที่สนใจในการพัฒนาศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในอนาคตต่อไป

5.1 ข้อสรุปผลจากการศึกษาวิจัย

ข้อสรุปผลจากการศึกษาวิจัย สามารถแบ่งเป็น 5 หัวข้อหลัก ได้แก่ พัฒนาการการออกแบบอาคารศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ รูปแบบการลงทุนและการบริหารที่เหมาะสม ตำแหน่งที่ตั้งในการจัดตั้งศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ แนวทางการวางผังศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ และท้ายสุดแนวทางการออกแบบเบื้องต้นอาคารศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 พัฒนาการการออกแบบอาคารศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ

งานแสดงสินค้าโลก นับเป็นจุดเริ่มสำคัญในการก่อกำเนิดธุรกิจการจัดประชุมและแสดงสินค้า การจัดงานครั้งแรกเกิดขึ้นที่ประเทศอังกฤษ ค.ศ. 1851 มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ

นวัตกรรมทางด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี รวมถึงการแลกเปลี่ยนทางธุรกิจ รูปแบบอาคารช่วงแรกของงานแสดงสินค้าโลก มักเป็นอาคารชั่วคราวและออกแบบในลักษณะพระราชวังหรือโบสถ์ ซึ่งมีโถงระยะพาดกว้าง เพดานสูง และสามารจุผู้เข้าชมเป็นจำนวนมากได้ แต่ต่อมาประมาณ ค.ศ. 1929 รูปแบบการจัดงานแสดงสินค้าโลกเริ่มเปลี่ยนไปโดยมีแนวคิดการจัดงานเพื่อสะท้อนถึงปัญหาของโลกในปัจจุบันและอนาคต เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาที่อยู่อาศัย ฯลฯ และนำเสนอผลงาน เทคโนโลยี รวมถึงแนวทางแก้ไขมากกว่าการแลกเปลี่ยนทางธุรกิจที่เคยมีมา นอกจากนี้ยังเกิดรูปแบบอาคารประเภทพลับพลา ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมที่ประเทศหรือบริษัทนั้น ๆ ต้องการสื่อออกมาได้อย่างมีเอกลักษณ์และแปลกตามากยิ่งขึ้น ซึ่งมีทั้งอาคารถาวรและไม่ถาวร โดยถือว่าเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการปรับรูปแบบงานแสดงสินค้าโลกซึ่งยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน เช่น งานแสดงสินค้าโลก เมืองไอซิประเทศญี่ปุ่น

แต่ในปี ค.ศ. 1958 งานบรัซเซลยูนิเวอร์แซลเอกซ์โปซิชั่น ประเทศเบลเยี่ยม อาคารแสดงสินค้าภายหลังสิ้นสุดงานแสดงสินค้าโลกไม่ได้ถูกทำลายลง แต่ยังคงใช้ถึงปัจจุบันในฐานะอาคารการแสดงสินค้าแห่งแรกในโลกซึ่งมีรูปแบบและเป็นต้นแบบสถาปัตยกรรมประเภทอาคารแสดงสินค้าได้อย่างชัดเจน

พัฒนาการการก่อสร้างศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ ผู้นำ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากมีการก่อสร้างในหลายเมืองและมลรัฐที่มีศักยภาพการติดต่อและซื้อขายกับนานาชาติได้ อีกทั้งภายในประเทศเองมีรูปแบบการก่อสร้างศูนย์การประชุมและแสดงสินค้าที่หลากหลายมาก ซึ่งอนาเฮมคอนเวนชั่นเซนเตอร์ เมืองอนาเฮม ถือว่าเป็นศูนย์การประชุมและแสดงสินค้าแห่งแรกในประเทศ แต่ช่วงแรกนั้นมักออกแบบโถงมีเสาและรูปลักษณ์ทึบตันตามกระแสโมเดิร์น แต่เริ่มมีการสร้างรูปลักษณ์อาคารที่โปร่งโล่ง เช่น เจคอบ เค เจวิทซ์ คอนเวนชั่นเซนเตอร์ เมืองนิวยอร์ก ตามกระแสความนิยมในการใช้เหล็กและกระจก ถึงแม้จะเริ่มมีการก่อสร้างโถงแบบไร้เสา แต่ไม่นิยมมากนัก โดยประเทศสหรัฐอเมริกามีพัฒนาการด้านรูปแบบอาคารที่โดดเด่นชัดมากว่าการพัฒนาด้านอื่น ๆ จากการเน้นมวลอาคาร สู่การเน้นด้านหน้าอาคารและยุคที่พัฒนาสูงสุด ได้แก่ การเน้นหลังคาอาคารให้เป็นเอกลักษณ์โครงการ เช่น ซานดิเอโก คอนเวนชั่นเซนเตอร์ เมืองซานดิเอโก ใช้โครงขึงและผ้าใบเป็นวัสดุสำคัญ และการก่อสร้างนิยมก่อสร้างอาคารเดี่ยวมากกว่าอาคารกลุ่ม เนื่องจากสร้างในเมืองและพื้นที่มีจำกัด

พัฒนาการการก่อสร้างศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในทวีปยุโรปยุคแรกนั้นเน้นประโยชน์ใช้สอยเพื่อการประชุมมากกว่าการแสดงสินค้า จึงทำให้เกิดโครงการประเภท Congress and Convention Center มากกว่าโครงการประเภท Convention and Exhibition

Center แต่ก็มีรูปแบบศูนย์การประชุมและแสดงสินค้าเกิดขึ้นบ้าง โดยส่วนมากเป็นโถงไร้เสาทั้งหมดและเป็นรูปแบบอาคารกลุ่มที่สามารถพัฒนาพื้นที่เพิ่มได้ง่าย ตั้งอยู่ใกล้บริเวณสนามบินหรือชานเมือง เช่น : เนชั่นแนลเอกซ์ฮิบิชั่นเซนเตอร์ เมืองเบอร์มิงแฮม ประเทศอังกฤษ และไลป์ซิกเกอร์ เมสซอร์ ประเทศเยอรมัน และในช่วงปี ค.ศ. 1950 – 2000 นี้ เป็นยุคของการสร้างศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติที่มีความหลากหลายของการออกแบบมากที่สุด โดยเริ่มเข้าสู่ความไฮเทคอย่างแท้จริงด้วยโครงสร้างและวัสดุ อีกทั้งมีการเกิดขึ้นของโครงการรูปแบบโถงแสดงสินค้าแบบไร้เสาและระยะพาดกว้างมากทุกโถง ซึ่งถือว่าเป็นยุคแห่งการสร้างมาตรฐานการสร้างศูนย์การประชุมและแสดงสินค้าที่ดีและเป็นตัวอย่างให้กับประเทศภูมิภาคที่เหลือของโลกอย่างมากในยุคปลาย นอกจากนี้หลัง ปี พ.ศ. 2000 เกิดการสร้างศูนย์การประชุมและแสดงสินค้าที่ใหญ่มาก พื้นที่เฉพาะโถงรวมกันมากกว่า 100,000 ตารางเมตร อีกทั้งรูปลักษณ์แปลกตาและทันสมัยด้วยการใช้ทรงโค้ง บิดงอ เช่น นูโอว่า เฟียร่า มิลาโน่ (Nuova Fiera Milano) เมืองมิลาน ประเทศอิตาลี

ภาพที่ 5.1

นูโอว่า เฟียร่า มิลาโน่

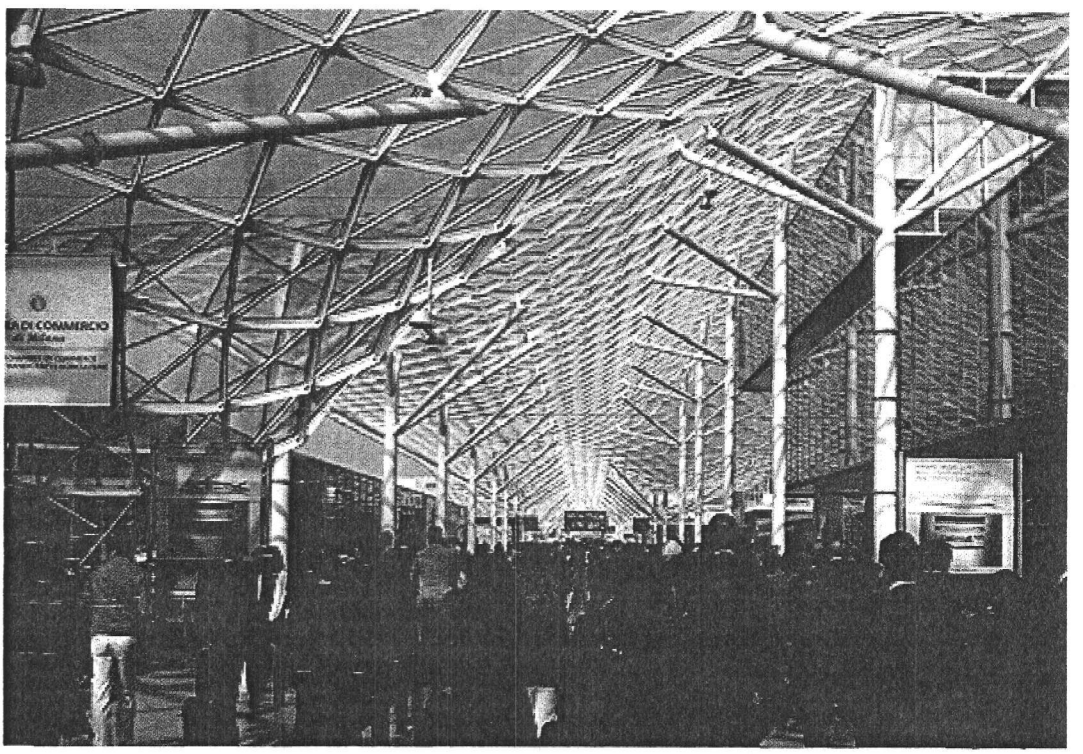

ภาพที่ 5.1 (ต่อ)

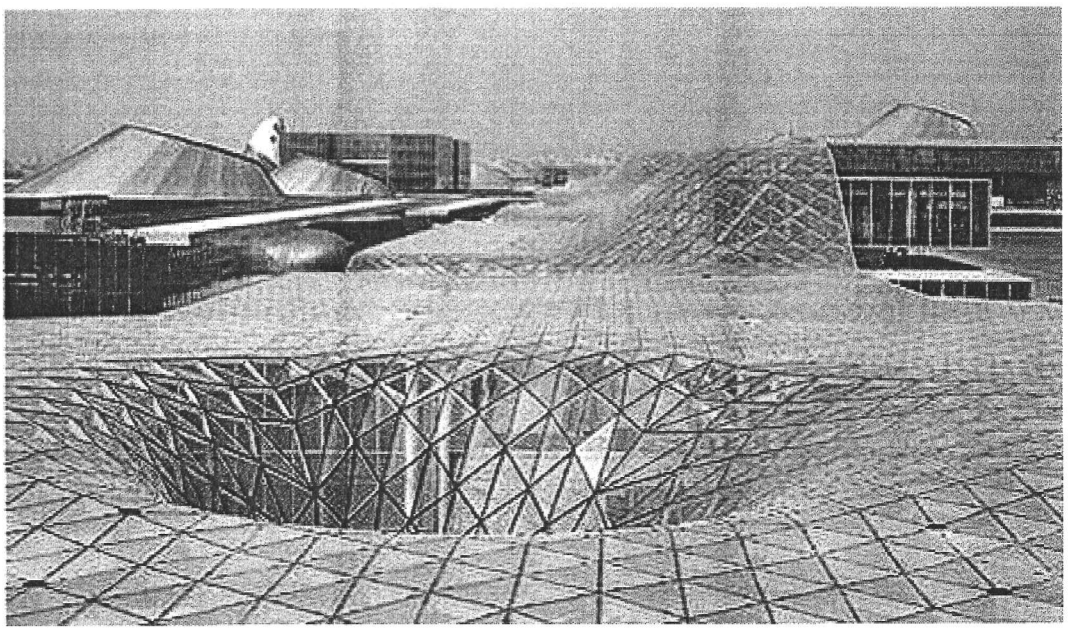

ที่มา: Nuova Fiera Milano, 2006

พัฒนาการการก่อสร้างศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในทวีปเอเชียในยุคแรก ค.ศ. 1980 ช้ากว่าประเทศในทวีปอื่น ๆ มาก และคล้ายคลึงกับพัฒนาการแถบประเทศออสเตรเลีย โดยออกแบบเป็นอาคารเดี่ยว ผังเป็นเส้นตรง มีโถงไร้เสาต่อเนื่องกันทั้งหมด หลังคาเรียบมีลักษณะคล้ายโรงงานแต่เน้นการออกแบบให้มีขนาดที่ใหญ่มาก แต่ที่สำคัญใน ปี ค.ศ.1991 ได้เกิดลักษณะของโครงการรูปแบบอาคารครบวงจร (complex building) หรือโครงการครบวงจรที่ประกอบไปด้วยศูนย์แสดงสินค้า ศูนย์ประชุมย่อย ศูนย์ประชุมใหญ่ และโรงแรมอยู่ในพื้นที่เดียวกัน โดยมากอยู่ในประเทศญี่ปุ่น เช่น แปซิฟิโก โยโกฮาม่า เมืองโยโกฮาม่า และโตเกียวบิ๊กไซต์ เมืองโตเกียว ที่สามารถสร้างความน่าสนใจและดึงดูดผู้เข้าชมได้หลายวันมากยิ่งขึ้น ซึ่งพัฒนาเช่นนี้ได้กลายเป็นรูปแบบการก่อสร้างโครงการศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในปัจจุบัน นอกจากนี้ภายหลังปี ค.ศ. 2004 ประเทศจีนได้กลายเป็นผู้นำในการก่อสร้างศูนย์การประชุมและแสดงสินค้าที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์ที่ทันสมัย มีความเป็นนานาชาติ และมีพื้นที่มากที่สุดในโลกที่สามารถทัดเทียมประเทศสหรัฐอเมริกาและทางทวีปยุโรปได้ โดยมีสาเหตุจากการต้องการเปิดประเทศเป็นศูนย์ธุรกิจที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย เช่น กวางจูอินเตอร์เนชั่นแนลคอนเวนชั่นเซนเตอร์ เมืองกวางจู

ภาพที่ 5.2
กวางจูอินเตอร์เนชั่นแนลคอนเวนชั่นเซนเตอร์

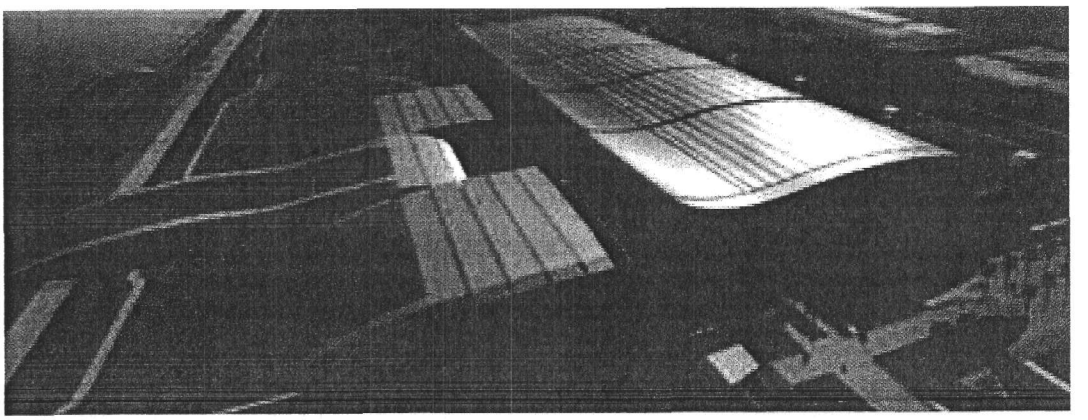

ที่มา: Guangzhou Intenational Convention Center, 2006

การออกแบบอาคารศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในประเทศไทยมีรูปแบบไม่หลากหลายและขาดเอกลักษณ์ที่ชัดเจนไม่เหมือนในประเทศอื่น ๆ และมีเพียง 3 แห่งที่ใช้งานปัจจุบันได้จริงและโดยมากตั้งอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล นิยมออกแบบให้มีโถงไร้เสาเชื่อมต่อกัน มีรูปลักษณ์ทันสมัยโดยอาศัยเหล็ก กระจก และแผ่นอะลูมิเนียมผสม เนื่องจากสามารถแสดงความเป็นสากลได้ง่าย

การเกิดศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ โดยมากเป็นโครงการครบวงจรคล้ายโครงการครบวงจรขนาดใหญ่ในประเทศญี่ปุ่นแต่มักอยู่ใกล้ท่าอากาศยานนานาชาติที่สำคัญของประเทศ นิยมก่อสร้างในภูมิภาคเอเชียใกล้สนามบินใหม่และมีองค์ประกอบมาตรฐานที่ชัดเจนกว่าได้แก่ ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ สำนักงานครบวงจร โรงแรมหรูหราระดับ 5 ดาว ศูนย์บันเทิง โรงแรมธุรกิจระดับ 4 ดาว และที่อยู่อาศัย อาจมีขนาดเล็กกว่าเมืองหรือใหญ่มากและสามารถเป็นเมืองได้

สรุปแนวทางการออกแบบศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ตำแหน่งตั้งใกล้จุดคมนาคมที่สำคัญ และเป็นเส้นทางหลัก ได้แก่ ท่าอากาศยาน ถนนทางหลวง ทางด่วน รถไฟฟ้าใต้ดินและบนดิน ฯลฯ

2. มีขนาดที่เหมาะสมกับความต้องการตลาด ณ ปัจจุบัน และในอนาคต เพื่อไม่ให้เกิดการล้นความต้องการจนเป็นภาระทางการเงินของประเทศในการบริหารและลงทุน

3. ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติควรมีองค์ประกอบที่รองรับการใช้งานได้ครบครันเพื่อรองรับผู้เข้าประชุม ผู้ชมงานแสดงสินค้า ได้ตลอดทั้งวัน เช่น ศูนย์การค้า ศูนย์อาหาร ที่พักผ่อน

4. กรณีถ้าสามารถสร้างเป็นศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติได้ จะสามารถสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจระดับมหภาคได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ควรส่งเสริมการจัดวางผังโดยภาครัฐให้พื้นที่รอบศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติมีเขตธุรกิจองค์ประกอบที่เกื้อหนุนกันได้ (agglomerate zone) ดังเช่น โครงการเอเชียคอนเวนชั่น ซิตี้ ประเทศสิงคโปร์

5. การวางผังศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ ควรมีเขตพื้นที่หลักของโครงการ ได้แก่ ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ และเขตพื้นที่อื่น ๆ สนับสนุน โดยพื้นที่ใช้งานสัมพันธ์กับแนวความคิดมหภาคสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของภาครัฐ และวัตถุประสงค์โครงการ

7. การออกแบบศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ การกำหนดขนาดโครงการและพื้นที่สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดภูมิภาคและในประเทศ ควรออกแบบโดยใช้โถงไร้เสา ระยะพาดกว้าง มีรูปลักษณ์อาคารที่ทันสมัยและมีความเป็นสากล

5.1.2 <u>รูปแบบการลงทุนและการบริหารที่เหมาะสม</u>

รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับโครงการศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติเมืองท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ คือ การร่วมลงทุนกับภาคเอกชน โดยใช้แผนระยะสั้น 9 ปี เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2550 - 2558 มีเหตุผลดังนี้

1. เมืองศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาตินั้น เป็นการลงทุนอย่างมหาศาล อีกทั้งจำเป็นต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จากองค์กร หน่วยงาน หรือบริษัทหลายฝ่าย

2. การที่เป็นรัฐวิสาหกิจร่วมลงทุนกับภาคเอกชนนั้น จะให้บริษัทเอกชนจะเป็นผู้บริหารในกิจการ ทำให้รัฐวิสาหกิจสามารถลดการก่อหนี้และยังสามารถจะได้ประโยชน์จากจากภาคเอกชนอีกทั้งรัฐสามารถควบคุมการบริหารจัดการได้ ทำให้ภาพรวมและวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของการกำหนดผังเมือง

การพัฒนาโครงการศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เมืองท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ แบ่งเป็น 3 ช่วง ดังนี้

1. ช่วงที่ 1 พ.ศ. 2550 – 2552 การก่อสร้างอาคารศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ ลานจอดรถในอาคาร ลานจอดรถใต้ดิน ระบบสาธารณูปโภค และการตกแต่งภูมิสถาปัตยกรรม งบประมาณลงทุนทั้งสิ้น 8,025 ล้านบาท

2. ช่วงที่ 2 พ.ศ. 2553 – 2555 ต่อเนื่องจากการดำเนินการในระยะแรก ได้แก่ การก่อสร้างพื้นที่จอดรถใต้ดินต่อ ศูนย์การค้าและสำนักงานครบวงจร ที่อยู่อาศัยครบวงจร รวมพื้นที่ประมาณ 95 ไร่

3. ช่วงที่ 3 พ.ศ. 2556 – 2558 เป็นบริเวณด้านล่างของผังซึ่งเพิ่มเติมจากการดำเนินการในระยะแรกและระยะที่สอง ได้แก่ โรงแรมครบวงจร อุทยานธุรกิจ รวมพื้นที่ทั้งหมด 95 ไร่

รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ ในบริเวณศูนย์กลางการประชุมและแสงดสินค้านานาชาติ เมืองท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ ถึงแม้ว่าศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติเป็นการร่วมลงทุนกับภาคเอกชนแต่องค์ประกอบที่สำคัญหลักของโครงการ คือ การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ ดังนั้นรัฐบาล โดยการดำเนินงานภายใต้กระทรวงการคลังจึงควรเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างโครงการและให้เอกชนเป็นผู้บริหารจัดการ จะได้ผลตอบแทนในด้านเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมมากกว่าผลตอบแทนทางการเงินเป็นอย่างเดียว อีกทั้งเป็นการกระจายรายได้และการจ้างงานจำนวนมาก อันจะทำให้เกิดประโยชน์จากการสร้างศูนย์ประชุมได้อย่างเต็มที่ โดยงบประมาณการลงทุนค่าการก่อสร้างอาคารงานโครงสร้างและสถาปัตยกรรม 8,238,804,500 บาท รวมพื้นที่ก่อสร้างทั้งหมด 531,190 ตารางเมตร ระยะเวลาการบริหารโครงการเพื่อให้เช่า 15 ปี

5.1.3 <u>ตำแหน่งที่ตั้งในการจัดตั้งศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ</u>

ตำแหน่งที่ตั้งโครงการศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เป็นไปตามแนวทางการวางผังเมืองตามรายงานการ "โครงการวางแผนผังการพัฒนาเมืองศูนย์กลางการบินสุวรรณภูมิ" โดยสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2546) เมื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมพื้นที่ระดับมหภาค ซึ่งปรากฏว่าจากพื้นที่พาณิชยกรรม 3 เขต ได้แก่ ลาดกระบังตะวันตก ด้านตะวันออกของสนามบิน และด้านตะวันตกของสนามบิน ได้ถูกจำแนกเพื่อให้เห็นถึงความเหมาะสมเหลือเพียง 2 เขต ได้แก่ ลาดกระบังตะวันตก และด้านตะวันออกของสนามบิน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่สามารถพัฒนาได้ และมีการวางแนวคิดจากภาครัฐให้ประกอบไปด้วยศูนย์การประชุม

และแสดงสินค้าจาก หลังจากนั้นจึงสร้างเกณฑ์ในการเลือกที่ตั้ง โดยแบ่งเป็น 3 หมวด คือ ความเหมาะสมด้านสถาปัตยกรรม ความเหมาะสมด้านวิศวกรรม และความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ผลปรากฏว่าบริเวณเขตลาดกระบังตะวันตก พื้นที่พาณิชยกรรม 700 ไร่ มีคะแนนด้านความเหมาะสมทางสถาปัตยกรรมและความเหมาะสมทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมมากกว่าด้านตะวันออกของสนามบิน จึงได้เลือกให้เขตพาณิชยกรรมบริเวณลาดกระบังตะวันตกเป็นพื้นที่ในการพัฒนาโครงการศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในอนาคตได้

ตารางที่ 5.1

การพัฒนาเขตพาณิชยกรรมเขตลาดกระบังตะวันตกและตะวันออกของสนามบิน

เขตพื้นที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	แนวพัฒนาตามผังเมือง	พื้นที่ (ไร่)	ประเภทที่ดินที่อยู่อาศัย
ลาดกระบังตะวันตก	พาณิชย - กรรม	สร้างเขตการค้าสนามบินและศูนย์ประชุมและแสดงสินค้าครบวงจร (อาจสร้างอุทยานวิจัยและพัฒนาและอุทยานการบินอวกาศ)	700	หนาแน่นน้อยถึงปานกลาง
ตะวันออกของสนามบิน	พาณิชย - กรรม	ศูนย์แสดงสินค้า ผลิตภัณฑ์ บริการ และการพาณิชย์ที่เกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมการบิน และโครงการนำร่องของรัฐ	1,000	หนาแน่นน้อยถึงปานกลางและมีชุมชนที่อยู่อาศัยของผู้ปฏิบัติงานในท่าอากาศยาน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546

5.1.4 <u>แนวทางการวางผังศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ</u>

ในการศึกษาและรวบรวมทฤษฎี จากกรณีศึกษาต่างๆ ทำให้ได้แนวทางการวางผังศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติดังนี้

1. ควรใช้พื้นที่พาณิชยกรรมรอบสนามบินในการพัฒนาโครงการศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติหรือเมืองศูนย์กลางท่าอากาศยานเพื่อ

2. องค์ประกอบโครงการหลักมี 5 องค์ประกอบ ซึ่งนิยมออกแบบให้เป็นการใช้งานอาคารแบบผสมผสาน เช่น สำนักงานและศูนย์การค้า ศูนย์การค้าและศูนย์ประชุม สำนักงานและคอนโดมิเนียม โดยพื้นที่ก่อสร้างแต่ละเขตสัมพันธ์กับแนวโน้มความต้องการของตลาด ความเหมาะสม และวัตถุประสงค์ ซึ่งมีรายละเอียดนี้

2.1 อาคารสำนักงาน เนื่องจากเมืองท่าอากาศยานที่มีตำแหน่งตั้งใกล้สนามบินนานาชาติของประเทศนั้น กลายเป็นจุดดึงดูดการทำธุรกิจธุรกรรมต่าง ๆ จึงต้องมีการเตรียมพื้นที่สำนักงาน เพื่อรองรับบริษัทที่เกี่ยวข้องกับพาณิชยกรรมท่าอากาศยาน การขนส่งและการบิน และโดยมากอาคารสำนักงานดังกล่าวจะเป็นสำนักงานใหญ่

2.2 อาคารพาณิชยกรรม นิยมออกแบบให้เป็นห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์ความบันเทิงครบวงจร ประกอบไปด้วย โรงภาพยนตร์ ภัตตาคาร สถานที่ออกกำลังกายในร่ม ไฮเปอร์มาร์ต สถาบันภาษา ดนตรี สวนสนุก ฯลฯ และในศูนย์การค้าเองนั้น อาจมีศูนย์แสดงสินค้าย่อยที่มีขนาดเล็ก เพื่อรองรับการจัดงานแสดงสินค้า จัดกิจกรรมของย่านพาณิชยกรรมแถวนั้น

2.3 โรงแรม มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้มาทำธุรกิจ ผู้มาแสดงสินค้า ผู้ร่วมประชุม และผู้โดยสารที่แวะผ่านทั้งในประเทศและนอกประเทศ โดยแบ่งเป็นโรงแรม 2 ประเภทในโครงการ ได้แก่ โรงแรมธุรกิจระดับ 4 ดาว จำนวน 500 ห้อง และโรงแรมหรูหราระดับ 5 ดาว จำนวน 500 ห้องพักเช่นเดียวกัน

2.4 อาคารพักอาศัย โดยมากเป็นอาคารรูปแบบคอนโดมิเนียมและเซอร์วิส อพาร์ตเมนต์เป็นหลัก เพื่อรองรับผู้ที่จำเป็นต้องเข้ามาติดต่อธุรกิจการค้า การประชุม และแสดงสินค้า หรือผู้มาพำนักระยะยาว ซึ่งการออกแบบเขตพักอาศัยนี้จะมีลักษณะผสมผสานกับพื้นที่สำนักงานและอาคารพาณิชย์เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและลื่นไหลของกิจกรรม

2.5 ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เป็นอาคารเพื่อรองรับการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ โดยประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ได้แก่ ศูนย์การประชุม และศูนย์การแสดงสินค้า อาจมีพื้นที่ใช้งานตั้งแต่ 40,000 ตารางเมตรขึ้นไป หรือพื้นที่โครงการไม่ต่ำกว่า 50 ไร่ นอกจากนี้การกำหนดพื้นที่ใช้งานแต่ละองค์ประกอบของอาคารศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติขึ้นอยู่กับสถิติการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในประเทศ ในภูมิภาค และสถิติการก่อสร้างศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในประเทศและในภูมิภาคเช่นเดียวกัน

3. การวางผังและการจัดองค์ประกอบ

3.1 แต่ละเขตควรสามารถเชื่อมต่อกันได้ด้วยการสัญจรทางรถยนต์และทางเท้าหรือระบบขนส่งอื่น ๆ และควรวางผังโดยคำนึงถึงภาพรวมโครงการเป็นหลัก เพื่อให้ออกมาในแนวทางเดียวกัน

3.2 ควรวางเส้นทางการสัญจรโดยแบ่งเป็น ถนนสายประธานวิ่งสู่องค์ประกอบหลักโครงการ คือ ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ ถนนสายหลัก ถนนสายรอง และถนนรอบโครงการ และมีเส้นทางสัญจรที่ง่ายและสะดวกในการเข้าถึงแต่ละเขตโครงการ

3.3 ควรวางเขตพื้นที่กันชนรอบโครงการ อาจเป็นแนวสวนสาธารณะหรือภูมิทัศน์เพื่อสร้างความสวยงาม กรองมลภาวะและการรบกวนจากภายนอกได้

จากแนวทางการวางผังศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ ผู้วิจัยสามารถวางผังศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เมืองท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิได้ดังนี้ ที่ตั้งโครงการอยู่ในเขตพาณิชยกรรมลาดกระบังตะวันตก ทางทิศเหนือของทางด่วนพิเศษกรุงเทพ – ชลบุรี โดยโครงการมีพื้นที่ทั้งหมด 350 ไร่ แบ่งเป็น 5 เขต ดังนี้ เขตโรงแรมครบวงจร เขต ศูนย์การค้าและสำนักงานครบวงจร เขตศูนย์การประชุมและแสดงสินค้า เขตที่อยู่อาศัยครบวงจร และเขตอุทยานธุรกิจ โดยเขตที่เป็นหัวใจหลักของโครงการคือ เขตศูนย์การประชุมและแสดงสินค้า มีพื้นที่ทั้งหมดถึง 140 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 40 ของพื้นที่โครงการทั้งหมด ทั้งนี้การพัฒนาโครงการจะใช้เวลาทั้งสิ้น 9 ปี แบ่งเป็น 3 ช่วง ช่วงละ 3 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาผังเมืองรวมเมืองท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 แล้วเสร็จปลายปี พ.ศ. 2558

5.1.5 <u>แนวทางการออกแบบเบื้องต้นอาคารศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ</u>

ในการศึกษาและรวบรวมทฤษฎี จากกรณีศึกษาต่างๆ ทำให้การออกแบบเบื้องต้นอาคารศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติมีแนวทางโดยสรุปดังนี้

1. การกำหนดขนาดพื้นที่โครงการ ถ้าเป็นโครงการลงทุนโดยรัฐบาล การใช้พื้นที่ของรัฐไม่ว่าจะเป็นพื้นที่การรถไฟ พื้นที่ของกระทรวงเกษตร จะเป็นการลดต้นทุนด้านรายจ่ายและสะดวกต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมาก โดยขนาดพื้นที่การใช้งานสัมพันธ์กับสถิติมาตรฐานการออกแบบโครงการจากกรณีศึกษาต่างประเทศ และควรเผื่อส่วนขยายและต่อเติมโครงการในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนของโถงแสดงสินค้าและลานจอดรถได้

2. การกำหนดรายละเอียดโครงการ สัมพันธ์กับสถิติการใช้งานการประชุมและแสดงสินค้าในประเทศและในภูมิภาค สถิติการก่อสร้างศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในประเทศและภูมิภาค กฎหมายควบคุมการก่อสร้าง พ.ศ. 2544 มาตรฐานการออกแบบศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ (The International Association of Congress Centres – AIPC) มาตรฐานการออกแบบสถาปัตยกรรม (Architectural Design Standard) และความต้องการของเจ้าของโครงการ โดยองค์ประกอบอาคารศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติประกอบไปด้วย

2.1 ส่วนใช้งานหลัก ประกอบไปด้วยใหญ่ 2 ส่วน คือ ศูนย์ประชุม และศูนย์แสดงสินค้า โดยห้องประชุมใหญ่ ควรมีความจุ 5,000 คน ห้องบอลรูม ความจุ 2,000 คน และโถงแสดงสินค้า พื้นที่ไม่ต่ำกว่า 8,000 ตารางเมตร ต่อโถง

2.2 ส่วนใช้งานรอง ส่วนใช้งานรองประกอบไปด้วยส่วนอาหารและเครื่องดื่ม ส่วนสนับสนุนโครงการ เพื่อกิจกรรมการประชุมและแสดงสินค้าและส่วนสนับสนุนอื่น

2.3 ส่วนสำนักงานและบริการ ส่วนที่ทำให้กิจกรรมภายในศูนย์ประชุมและแสดงสินค้าดำเนินการไปได้สะดวก รวมถึงห้องงานระบบและห้องพนักงาน

3. การออกแบบผังโครงการ โดยผังโครงการประกอบด้วยเขตพื้นที่ 3 ส่วนหลัก ได้แก่ เขตอาคารศูนย์การประชุมและแสดงสินค้า เขตที่จอดรถ (กลางแจ้งหรืออาคาร) และเขตงานระบบ ซึ่งต้องแบ่งเส้นทางการสัญจรเนื่องจากผู้ใช้และยานพาหนะต่างประเภทกัน นอกจากนี้ควรคำนึงถึงความสะดวก ความปลอดภัยในการสัญจร และการรักษาความปลอดภัยในแต่ละเขตโครงการ เนื่องจากโครงการมีขนาดใหญ่มาก การดูแลความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยจึงสัมพันธ์กับภาพลักษณ์โครงการมากที่สุด

4. การออกแบบอาคารเบื้องต้น ควรคำนึงถึงการใช้งานเป็นหลักโดยแยกการใช้งานระหว่างผู้ใช้อาคาร 3 ประเภท และสามารถเชื่อมต่อกันได้ในบางส่วน ได้แก่ ผู้เข้าร่วมประชุมหรือผู้ชมงานแสดงสินค้า ผู้ออกงานแสดงสินค้าและผู้จัดงานประชุม และผู้ดูแลอาคาร โดยมีรายละเอียดการออกแบบเบื้องต้นดังนี้

4.1 การออกแบบโถงกลางนี้ควรคำนึงถึงการถ่ายเทของคนเป็นจำนวนมากเป็นหลัก โดยการออกแบบทางสัญจรโถงกลางที่กว้าง มีพื้นที่ 50 % ของพื้นที่โถงและห้องประชุมทั้งหมด

4.2 การออกแบบศูนย์การประชุม ต้องประกอบไปด้วยพื้นที่ใช้งานหลัก ได้แก่ ห้องประชุมใหญ่ ห้องบอลรูม ห้องประชุมย่อยหลายขนาด สามารถสัญจรหากันได้โดยง่าย เพราะปกติภายหลังเสร็จสิ้นการประชุมใหญ่ก็จะมีการแบ่งกลุ่มเข้าประชุมย่อย ทั้งนี้ต้องมีเส้นทางบริการจากส่วนครัวและห้องเก็บของเข้าถึงได้ และที่สำคัญต้องมีทางหนีไฟโดยรอบ

จากแนวทางการออกแบบเบื้องต้นอาคารศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ ผู้วิจัยสามารออกแบบศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ บริเวณศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เมืองท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ ได้ผลดังนี้ พื้นที่โครงการ 250 ไร่ แบ่งเป็นอาคารขนาดใหญ่พิเศษ 2 อาคาร คือ อาคารศูนย์การประชุมและแสดงสินค้า และอาคารจอดรถด้านหน้าและลานแสดงสินค้ากลางแจ้ง รวมพื้นที่ใช้สอย 531,190 ตารางเมตร การออกแบบอาคารศูนย์การประชุมแสดงสินค้าใช้โถงกลางใหญ่โถงเดียวเป็นทางสัญจรหลัก และแบ่งโถงแสดงสินค้าเป็นโถงย่อยจำนวน 6 โถงแยกจากกัน รูปลักษณ์อาคารสามารถแสดงถึงความทันสมัยและความเป็นนานาชาติได้ นอกจากนี้การคมนาคมสามารถเดินทางได้สะดวกทั้งจากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและจากกรุงเทพมหานคร ทั้งทางรถยนต์และรถไฟลอยฟ้า

5.2 การนำไปใช้

งานวิจัยเรื่อง ศูนย์กลาง และศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ: แนวทาง และการวางผังศูนย์กลาง และการออกแบบอาคารเบื้องต้น เมืองท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารประเภทศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าควรจะทำการตรวจสอบหรือเก็บข้อมูลในส่วนต่าง ๆ เพิ่มเติม โดยอาศัยวิธีและกระบวนการดังเช่นเดียวกับผู้วิจัยได้ใช้ในครั้งนี้หรืออาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้การวางผังและการออกแบบอาคารเบื้องต้นที่ได้จัดทำขึ้น ได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ สถาปนิกและผู้ดำเนินโครงการฝ่ายวางแผนและประเมินโครงการ ว่าแบบการวางผังและแบบเบื้องต้นดังกล่าวสามารถนำไปพัฒนาเป็นข้อมูลและรูปแบบเบื้องต้นสำหรับการก่อสร้างศูนย์กลาง และศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เมืองท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิแห่งใหม่ได้ โดยต้องพัฒนาในส่วนแนวทางการลงทุนที่มีความละเอียดมากขึ้นและรูปลักษณ์อาคารให้มีความทันสมัยและเป็นไทยมากยิ่งขึ้น

1. ผู้ดำเนินการหรือเจ้าของ โดยหน่วยงานรัฐบาล

นานาชาติสุวรรณภูมิแห่งใหม่ได้ โดยต้องพัฒนาในส่วนแนวทางการลงทุนที่มีความละเอียดมากขึ้นและรูปลักษณ์อาคารให้มีความทันสมัยและเป็นไทยมากยิ่งขึ้น

1. ผู้ดำเนินการหรือเจ้าของ โดยหน่วยงานรัฐบาล

ถึงแม้ว่าคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะมีการทำรายงานการศึกษาขั้นสุดท้าย โครงการวางแผนผังและการพัฒนาเมืองศูนย์กลางการบินสุวรรณภูมิ พ.ศ. 2546 แล้ว โดยมากเป็นการวางผังมหภาคและระบุวัตถุประสงค์ของแต่ละเขตการพัฒนาโดยกว้าง ไม่สามารถลงลึกถึงรายละเอียดในแต่ละเขตพื้นที่ที่มีความสำคัญในการพัฒนาก่อนได้ ซึ่งรายงานวิจัยเล่มนี้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญต่อการวางผังและการออกแบบเบื้องต้น เพื่อเป็นเกณฑ์ในการกำหนดเลือกที่ตั้งโครงการศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เมืองท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ รวมถึงการออกแบบเบื้องต้นศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ อันเป็นแนวทางเบื้องต้นในการวางผังและออกแบบศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติแห่งใหม่

2. ประชาชน

ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือประชาพิจารณ์ในการก่อสร้างโครงการศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เมืองท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ เพื่อเป็นการแสดงถึงความมีส่วนร่วมและความสนใจต่อโครงการมหภาคของรัฐและความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทย

5.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการศึกษาต่อในอนาคต

5.3.1 ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง ศูนย์กลาง และศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ: แนวทาง และการวางผังศูนย์กลาง และการออกแบบอาคารเบื้องต้น เมืองท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเบื้องต้น และต้นแบบความคิดในการวางผังและการออกแบบได้ โดยผลที่ได้จากงานวิจัยนี้สามารถนำไปพัฒนาในประเด็นอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้กล่าวถึง หรือมีความเกี่ยวเนื่อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางผังศูนย์กลางและการออกแบบเบื้องต้นอาคารศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เมืองท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิได้

5.3.1 <u>แนวทางการศึกษาต่อในอนาคต</u>

1. งานวิจัยเรื่อง ศูนย์กลาง และศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ: แนวทางและการวางผังศูนย์กลาง และการออกแบบอาคารเบื้องต้น เมืองท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ จำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญจากหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นด้านผู้เชี่ยวชาญในการจัดแสดงสินค้า การประชุม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถาปนิก นักผังเมือง นักเศรษฐศาสตร์ นักธรณีวิทยา ฯลฯ เพื่อผลลัพธ์ด้านความเป็นไปได้ที่เหมาะสมของโครงการ เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการระดับมหภาค สัมพันธ์กับเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

2. ควรแยกทำการศึกษาเฉพาะความเป็นไปได้ของสถานที่ตั้งโครงการโดยละเอียดโดยนักธรณีวิทยาและวิศวกร เพราะพื้นที่ตั้งดังกล่าวเป็นพื้นที่ลุ่ม รับน้ำ อาจมีปัญหาด้านเทคนิคการก่อสร้างและการทรุดตัวของพื้นดินเช่นเดียวกันกับท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิได้

3. การคำนวณความเป็นไปได้ทางการเงินในงานวิจัยเล่มนี้ เป็นเพียงการคำนวณเบื้องต้นซึ่งยังขาดรายละเอียดในแต่ละประเด็นอยู่มาก ทำให้ผลลัพธ์อาจคลาดเคลื่อนได้ และอัตราเงินกู้อาจเปลี่ยนแปลงตามการกำหนดของธนาคาร

4. การทำประชาพิจารณ์ในการก่อสร้างโครงการเป็นขั้นตอนที่ปรากฏในกระบวนการศึกษาความเป็นไปได้ในการศึกษาความเหมาะสมของพื้นที่ก่อสร้างของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในรายงานฉบับสุดท้าย รายงานฉบับสุดท้าย การศึกษาความเหมาะสมของพื้นที่ก่อสร้างศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ จังหวัดเชียงใหม่ (2546) ภูเก็ต (2546) และสงขลา (2544)

5. เนื่องจากเวลาที่จำกัดของงานวิจัยครั้งนี้ การกำหนดความสำคัญและขอบเขตการศึกษากระทำไว้กว้าง แต่ไม่ลึก โดยเน้นหนักด้านการวางผังและการออกแบบสถาปัตยกรรมเป็นหลัก แต่หากจะสร้างโครงการศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้าและอาคารศูนย์การประชุมและแสดงสินค้า เมืองท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ จำเป็นต้องมีการศึกษารายละเอียดในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น

1) ด้านนโยบาย เนื่องจากวางแผนผังมหภาคเมืองศูนย์กลางการบินสุวรรณภูมิยังมีการปรับเปลี่ยนแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินอยู่ ดังนั้นจึงต้องมีการศึกษาและตรวจสอบนโยบายปัจจุบันรวมถึงการศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้องกับแบบผังเฉพาะในบริเวณดังกล่าว เพื่อใช้ในการวางผังและออกแบบ

2) ด้านองค์ประกอบโครงการศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติอาจมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง เนื่องจากเป็นโครงการการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน

โดยรัฐบาลกำหนดให้เฉพาะศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติเท่านั้นที่รัฐเป็นเจ้าของโครงการ

3) ด้านพื้นที่การใช้งานภายในศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติจำเป็นต้องมีการตรวจสอบความต้องการในการขอใช้พื้นที่ร่วมภายในศูนย์การประชุมและแสดงสินค้า เช่น ความต้องการในการสร้างพิพิธภัณฑ์และห้องสมุดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นต้น ดังนั้นการหาความต้องการและความสัมพันธ์ของโครงการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงจะเป็นประโยชน์สำคัญในการออกแบบรายละเอียดโครงการได้

4) ด้านการออกแบบ เนื่องจากรูปแบบอาคารศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติจากในกรณีศึกษาจากต่างประเทศถึงแม้ไม่ได้ออกแบบให้มีความเป็นท้องถิ่นมากนัก แต่ด้วยความสามารถของสถาปนิกถ้าออกแบบให้เกิดรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์หรือไทยสมัยใหม่ที่มีความเป็นนานาชาติ จะทำให้อาคารดังกล่าวสามารถเป็นสัญลักษณ์ของเมืองศูนย์กลางท่าอากาศยานนานาชาติได้